

Obsah

Předmluva	7
1.0 Škola, společnost a tradice	13
2.0 Škola a společnost v tradici	23
2.1 Durkheimovská tradice	23
2.1.1 Společenský řád	28
2.1.2 Škola a společnost	29
2.1.3 Interakce učitel – žák	33
2.1.4 Durkheimův přínos	36
2.2 Parsonsovská tradice	38
2.2.1 Talcott Parsons	39
2.2.2 Sociologie edukace ve strukturálně-funkcionalistické perspektivě	45
2.2.3 Kritika a význam funkcionální interpretace edukace	48
2.3 Marxistická tradice	52
2.3.1 Marxistická teorie	52
2.3.2 Dilema konfliktu a konsensu v edukaci	55
2.3.3 Marxismus, neomarxismus a edukace	58
3.0 Kritické teorie 2. pol. 20. století	71
3.1 Svobodná škola A. S. Neilla	75
3.1.1 Neill nebyl první	76
3.1.2 Život A. S. Neilla a historie Summerhillu	78
3.1.3 Organizace Summerhillu	83
3.1.4 Principy Neillova pedagogického myšlení	85
3.1.5 Neillovy postoje k rodinné výchově	87
3.1.6 Princip štěstí a svobody	92
3.1.7 Princip samosprávy	95
3.1.8 Pedagogické výsledky Summerhillu	100
3.1.9 Závěr	103
3.2 Paulo Freire a pedagogika osvobození	105
3.2.1 Životní a profesní osudy před emigrací	110
3.2.2 Freireho pedagogické myšlení	116

3.2.3	Emigrace a návrat do Brazílie	123
3.2.4	Shrnutí	128
3.3	Ivan Illich a odškolnění společnosti	131
3.3.1	Kulturní revoluce	136
3.3.2	Kritika společenských institucí	141
3.3.3	Od kritiky školy k odškolnění společnosti	148
3.3.4	Alternativy konviviálního spoluzití a škola	155
3.3.5	Proměny Illichových názorů	159
3.4	Teorie reprodukce Pierra Bourdieu	167
3.4.1	Život a dílo	172
3.4.2	Kapitál, habitus a sociální pole	175
3.4.2.1	Kulturní kapitál	175
3.4.2.2	Habitus	180
3.4.2.3	Sociální pole	185
3.4.2.4	Symbolická moc a její vztah k sociálnímu poli či kapitálu	187
3.4.3	Škola a její symbolická nadvláda	188
3.4.4	Závěr	195
3.5	Deprivační teorie Basila Bernsteina	200
3.5.1	Život Basila Bernsteina	203
3.5.2	Bernsteinův pohled na školní kurikulum	206
3.5.3	Školní programy – kódy edukačního vědomí	209
3.5.4	Edukační změny v Bernsteinově pojetí	211
3.5.5	Deprivačně-kompenzační model školství	215
3.5.6	Od jazykového deficitu k teorii kulturní transmise	220
3.6	Antipedagogické teorie	234
3.6.1	Černá antipedagogika	234
3.6.1.1	Heinrich Kupffer	236
3.6.1.2	Eckerhard von Braunmühl	237
3.6.1.3	Alice Millerová	242
3.6.2	Schoenebeckova postpedagogika	246
3.6.3	Práva dětí z pohledu antipedagogiky	261
4.0	Závěr – Mezi reprodukcí a meritokracií	275
	Literatura	279